Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 268. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го ГРУДНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 9, 1978 No. 268. VOL. LXXXV.

Відділи Округи УНС стейту Коннектикат відбули наради

Гартфорд, Конн. — Біля тридцять відділових секретарів і організаторів взяли участь в нарадах Окружного Комітету УНСоюзу стейту Коннектикат, які відбулись в неділю, 19-го листопада, в приміщеннях місцевого Українського Народного Дому. У нарадах, якими проводив голова Округи д-р Михайло Снігурович, а секретарював Тарас Сливинський, взяли участь головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис і член Головної Контрольної Комісії проф. д-р Іван Телюк, які виголосили короткі промови.

Проф. І. Телюк звітував про працю новоствореної спеціяльної Реорганізаційної Комісії, яка вже на своїх перших нарадах встановила сім підкомісій для специфічних аспектів діяльности УНСоюзу. Завданням підкомісій є виготовити ряд рекомендацій, які будуть розглянені на пленарній сесії і, після узгіднення, представлені Головному Урядові під час його річних нарад в травні 1979 року.

Д-р І. Флис подав загальний огляд стану УНСоюзу на кінець жовтня ц. р., відмічуючи, що майно УНСоюзу переступило суму 43 мільйони долярів та що загальний прихід, як і прихід з вкладок, помітно зріс в порівнянні з минулим роком. Розвиток УНСоюзу помітний у всіх ділянках, за винятком членства, — ствердив головний предсідник, — підкреслюючи, що УНСоюз повинен зорганізувати принаймні 4000 нових членів річно, щоб покрити нормальні втрати. Беручи до уваги організаційні здобутки по кінець жовтня ц. р., слід сподіватися втрати біля 1000 активних членів в цьому році.

У дальшому д-р Флис проаналізував організаційну працю Округи, відмічуючи особливі досягнення Т. Сливинського, який приєднав 29 нових членів, п-і Ірину Олійник (18 нових членів), С. Кравця (15), Т. Фенів (7), В. Пепюка (6), і Б. Романишина (5). Д-р Флис рівнож ствердив, що п'ять Відділів Округи — 12, -ий, 52-ий, 84-ий, 138-ий і 207-ий — досі не приєднали ніодного нового члена. У заключенні головний предсідник закликав всіх присутніх до посиленої праці в рамках цьогорічної організаційної кампанії.

У дискусії брали участь: пп. Снігурович, Телюк, Василенко, Білинський, Стець, Тимків, Добчанський, Кравець і Гук. Заторкнено такі справи, як: перевірка присутности делегатів під час конвенційних нарад, репрезентація деяких Округ в Головному Уряді, потреба кращого нагляду Головної Канцелярії над неактивними Відділами, спізнена достава видань УНСоюзу, розбудова Союзівки і побудова дому для старших віком громадян на цій оселі УНСоюзу, фінансовий стан „Української Будівлі" УНСоюзу.

Закінчуючи наради, д-р Снігурович закликав представників всіх Відділів до більших зусиль в організаційній праці, щоб причинитись до дальшого росту УНСоюзу.

Після нарад учасники продовжували розмови при перекусці.

ОМЕЛЯН ПЛЕШКЕВИЧ ОЧОЛИВ СВІТОВУ КООПЕРАТИВНУ РАДУ

Учасники Другого Світового Українського Кооперативного З'їзду, що відбувся 22-23-го листопада ц. р. в Ню Йорку.

Чікаго (М. С.). — У днях 22-23 листопада в Українському Інституті Америки в Ню Йорку відбувся Світовий З'їзд Української Кооперації, себто делегатів з ЗСА, Канади, Аргентини, Австралії і Великої Британії. Наради проходили в діловій, творчій атмосфері. На особливу увагу заслуговує ґрунтовно опрацьований реферат інж. А. Качора з Вінніпеґу, який не тільки збагнув філософію українського кооперативізму, але чітко з'ясував реальну програму дії українського кооперативного руху в найближчому майбутньому.

До керівних органів Української Світової Кооперативної Ради обрано: О. Плешкевич — голова, В. Ситник (Канада) — перший заступник, А. Качор — другий заступник голови, М. Панасюк (ЗСА) — секретар, Роксоляна Гарасимів (ЗСА) — скарбник і В. Куций, І. Лещишин (з Канади), Л. Футала, Р. Бігун, Б. Кекіш (з ЗСА), М. Ліщинський (Австрія), М. Паславський (Арґентина), П. Цимбалістий (Велика Британія) — як члени.

До Контрольної комісії увійшли: Р. Мицик — голова, В. Кліш — заступник, Р. Раковський, Я. Пришляк і В. Колодчин — члени.

Крім цього, на III Конґресі СКВУ економічне питання знайшло своє належне місце, під час другої сесії пленуму, в присутності делеґатів усіх країн-репрезентантів української діяспори, дир. О. Плешкевич з Чікаґо виголосив доповідь про вагу економічної сили, як бази нашої дальшої праці в рамках СКВУ. Доповідь була прийнята з великим захопленням та зрозумінням тієї великої правди, що при повному скооперуванні і тісній співпраці української спільноти з економічними установами, ми представлятимемо справжню силу, та що не слабі, але тільки сильні, можуть допомогти поневоленій Україні.

ТОВАРИСЬКИЙ ВЕЧІР 65-ГО ВІДДІЛУ СУА

Ню Бронсвік, Н. Дж. — Кожного року під цю пору 65-ий Відділ СУА влаштовує культурно-освітню імпрезу, для розваги громадянства і спільної зустрічі. Саме в цю неділю, 10-го грудня, о 4-ій год. по пол. відбудеться Товариський Вечір у приміщенні церковної залі, при 80 Лівінґстон евеню.

У програмі: „Враження з подорожі по Україні" і „Будні на весело" — гостя п-і Дарія Колатало, сольоспів — п-і Дарія Оріховська, при фортепіяні п-на Маруся Головінська і як несподіванка — „коломийки" Відділу до слів п-і Тамари Панькевич.

ВІДБУВСЯ ТРЕТІЙ МИРЯНСЬКИЙ КОНҐРЕС

Ню Йорк (М. Мар.). — У дні 22-го листопада ц. р., напередодні Третього Конґресу СКВУ тут відбувся Третій Мирянський Конґрес. Коло дві сотні учасників взяли участь в цих мирянських нарадах, а втому близько 30 духовних отців. Конґрес цей зорганізувало українське Патріярхальне Світове Об'єднання (УПСО) на чолі з діючим головою УПСО інж. С. Тимяком. Він же і відкрив конґрес, передаючи привітання учасникам конґресу від голови УПСО проф. П. Зеленого, який із-за здоровельних причин в родині не міг на цей з'їзд прибути.

Конґрес складався з двох частин: Доповідної і панелевої дискусії.

На доповідну частину склались три доповіді, що їх виголосили: о. д-р Ігор Мончак з Монтреалю, о. д-р проф. Іван Гриньох з Мюнхену та д-р Богдан Цимбалістий з Філядельфії. Перший доповідач присвятив увагу питанні „Українська Ієрархія та її роля в модерному змаганні за Патріярхат УКЦ". Отець Гриньох ширше зупинився на вирощуванні духовенства в рідній атмосфері, а далі говорив про „Змагання за патріярхат Києво-Галицької Митрополії та всієї Руси після Собору Ватиканського Другого". „Про світла і тіні руху за Патріярхат" доповідав д-р Б. Цимбалістий.

Усі три доповіді були на високому науковому рівні і вони відбувалися протягом цілого дополудня, як теж частинно в обідову пору.

Пересунення обідової перекуски на пізніше дало можливість слухачам і доповідачам вичерпати доповідну програму, над якою вже велась дискусія при обіді, яким зайнялись господарі УСК враз з проводом УПСО та місцевими патріярхальними діячами Ню Йорку.

Тематику доповідей поширили панелісти, які виступили вже після обіду. Панель відкрив і ним провадив проф. Василь Маркусь. В панелі взяли участь: Рома Гайда (Істон), ред. Василь Качмар (Нюарк), д-р М. Лабунька (Філядельфія), д-р Лончина (Детройт), ред. Василь Пасічняк (Філядельфія), інж. Т. Кудлик (Лондон, Англія), д-р Михайло Марунчак (Вінніпеґ). Панелісти висловлювали свої думки щодо доповідей, як теж заторкнули низку питань, що стосувались практичної праці мирянських організацій тощо. Сюди належали такі питання, як модус взаємин і співпраці мирянських кіл з патріяршими установами, стан і пропозиції на покращання збіркових акцій і взагалі справи фінансування патріярших установ та дії руху, стан і майбутнє наукових постанов Патріярхії, як зберегти і продовжити динаміку руху, патріярхальний рух і нова ситуація у Ватикані, як впливати в правильному напрямі на парафіяльне життя, зовнішня дія руху (контакти з іншими східніми церковними спільнотами), як нам зустрінути 1000-ліття хрищення України, Церква в діяспорі і Матірня Церква та багато інших питань, які пов'язувались із питаннями модератора панелю, як теж з виголошеними доповідями. Широка тематична панорама панелю, викликала живу дискусію зі залі, в якій приймало участь щонайменше двадцятка дискутантів. Із цього приводу треба було часово дещо обмежитись, щоб в час віддати залю господарям УСК-у.

Підсумовуючи наради, вирішено, щоб доповіді Третього мирянського з'їзду появились друком, знову обговорені програмові питання окремими резолюціями. Великим позитивом з'їзду була теж поважна присутність священиків, які активно брали участь у дискусії та відповідних внесках. Приявні, як миряни, так духовні отці, виявили велику журбу над дальшим процесом патріярхального вивершення УКЦеркви.

Під кінець з'їзду мґр Богдан Климовський зробив підсумки з переведеної анкети УПСО. Підсумки також будуть залучені до друкованих матеріялів.

На з'їзд наспіла низка привітів, що їх зачитав секретар УПСО ред. Роман Данилевич. З'їздом проводила президія під головуванням д-ра Михайла Марунчака. Сюди входили: інж. Т. Кудлик, ред. Василь Качмар, М. Гасюк та мґр Б. Климовський. Почесними членами президії були: о. д-р М. Кочмар, голова світового об'єднання Т-ва Св. Андрея, о. В. Андрушків, голова американської вітки Т-ва св. Андрея, о. канцлер С. Дмитришин (Мюнхен) і д-р Р. Осінчук. В навечер'я з'їзду відслужено в церкві св. Юра в Ню Йорку молебень, в якому взяли участь теж делеґати з-поза Нюйоркської метрополії. Молитви на з'їзді провів о. крилошанин Р. Набережний.

У загальному організація з'їзду була зразкова і за це велика дяка і признання управі УПСО та невтомному на цьому відтинкові інж. С. Тимякові.

Появився новий підручник „Хрестоматія з української літератури XX сторіччя"

Ню Йорк. — Шкільна Рада при УККА видала новий підручник: „Хрестоматія з української літератури XX сторіччя", який опрацювали викладачі української літератури д-р Євген Федоренко і мґр Павло Маляр.

У „Хрестоматії" репрезентована поезія, прозові й драматичні твори, есеї й статті „за їх значенням як у літературному процесі, так і в творчості автора".

Матеріяли „Хрестоматії" поділено на шість періодів: „Період революції та національного визволення України початку XX сторіччя", 2. „Період ліквідації державно-національного визволення та національного відродження України", 3. „Період передвоєнний та воєнні роки", 4. „Період відродження 60 років і реакції 70-их", з такими підрозділами: „Позацензурна література руху опору", „Безіменна позацензурна література", „Література учасників збройної боротьби" і „Поезія безіменна — вояків УПА", 5. „Українська література Західньої України між двома війнами", 6. „Українська література в еміґрації" з одним підрозділом: „Нюйоркська група".

Кожний період попереджає вступна стаття і подана біографічна довідка про кожного автора. „Хрестоматія" починається загальною супровідною статтею, а наприкінці поданий словник літературних термінів та літературознавчих визначень, слово від упорядників та індекс імен.

Цей підручник Шкільна Рада рекомендує „для вжитку в українських та українознавчих школах, курсах українознавства та як учбовий посібник для студентів університетів". Книжка має 432 сторінки, тверда оправа, коштує $10.95. Замовлення слід надсилати на адресу: Educational Council — U.C.C.A., P.O. Box 391, Cooper Sta., New York, N. Y. 10003.

ПРАВА ЛЮДИНИ НЕ Є ПОБІЧНИМ ЕЛЕМЕНТОМ, АЛЕ ДУШЕЮ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ ЗСА — ПІДТВЕРДИВ ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР

Президент Джіммі Картер

Вашінґтон (Романа Сохан-Гадзевич). — Понад 200 представників організацій, які займаються захистом і поширенням прав людини, та представників етнічних і релігійних груп почули запевнення президента Джіммі Картера про те, що права людини не є побічним елементом у закордонній політиці ЗСА, але її душею.

Ця зустріч відбулася у Білому Домі в середу, 6-го грудня ц.р., з нагоди 30-ої річниці прийняття Об'єднаними Націями Універсальної Декларації Прав Людини. Між слухачами цього виступу президента Картера були також сенатори і конгресмени, службовики Державного Департаменту та інші державні урядовці.

У своєму 20-хвилинному виступі президент Картер заявив, між іншим, що „наша політика людських прав не є прикрасою. Вона не є чимсь, що ми прийняли, щоб цим надати більшого блиску нашому виглядові в очах закордону, або щоб накласти свіжу верству фарби моральности на скомпромітовану політику минулого. Старання відносно людських прав є частиною наших намагань вживати силу та наш величезний вплив для створення кращого світу — світу, в якому люди могли б жити в мирі, у свободі та із заспокоєними їхніми основними потребами".

У дальшому президент Картер сказав, що без огляду на те, в якій країні дійшло б до порушень індивідуальних прав людини, ЗСА будуть завжди гостро виступати проти цього.

„Поновім нашу присвяту Універсальній Декларації Прав Людини", — сказав президент Картер. „Універсальна Декларація Прав Людини означає, що жадна країна не може прикривати своєю суверенністю тортур, зникнення людей, урядово піддержуваного лицемірства, або нищення свободи в нутрі своїх кордонів. Розподілюючи наші надбання у нашій допомозі закордонові, ми будемо маніфестувати наше глибоке прив'язання до країн, які придержуються демократичного шляху у своєму розвитку. Супроти країн, які продовжують постійно порушувати права людини, наш уряд не завагається висловити своє обурення."

„Ми також не будемо пробувати вдавати, що їхнє поступовання не має впливу на наші взаємовідносини. Тим, які сумніваються, в нашу поставу, раджу поспитати ті жертви, поспитати засланців, поспитати самих держав, які практикують утиски. Не зважаючи на те, чи це Камбоджа, Чіле, Уґанда, Південна Африка, Нікараґва, Етіопія, чи Совєтський Союз, всі держави знають, що ми в З'єднаних Стейтах Америки дбаємо про це і досі ніодин із тих, які справді ризикують своїм життям, чи караються за права людини, ніколи не звертався до нас, щоб ми перестали піддержувати людські права. Навпаки, з в'язниць, з таборів і з заслань до нас постійно доходить те саме прохання: голосіть усім, настоюйте, нехай всі чують голос свободи", — сказав Президент.

Виступ президента Картера попередили короткі доповіді державного секретаря Сайруса Венса, дорадника президента у справах крайової безпеки Збіґнєва Бжезінського, асистента державного секретаря в ділянці людських прав і гуманітарних справ Патриції Дерієн та спеціяльної асис-

(Закінчення на стор. 3)

БРЕЖНЄВ ХОЧЕ СКОРОГО ПІДПИСАННЯ САЛТ II І ЗБІЛЬШЕННЯ ТОРГІВЛІ

Москва. — Леонід І. Брежнєв, генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР, заявив американській урядовій делеґації і бизнесменам ЗСА, що Совєтський Союз зацікавлений в якнайскорішому підписанні договору про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ-II) і поширення торгівлі із З'єднаними Стейтами Америки. У цілому ряді розмов, які відбувалися між американською і совєтською делеґаціями, совєтські лідери постійно пюдкреслювали значення збільшеної торгівлі між ЗСА і СССР і поліпшення відносин між обома країнами. Але вони також наголошували важливість уневажнення Конґресом „дискримінаційного" закону, який забороняє надати Совєтському Союзові статус упривілейованої держави в торговельних справах, поки Москва не погодиться на вільну еміґрацію. Без уневажнення цього закону, — кажуть совєтські верховоди, — не можна зробити жадного проґресу в торгівлі.

У розмові із секретарем скарбу Майкелом Блументалем і секретарем торгівлі Хуанітою Крепс, Брежнєв висловив вдоволення з листа президента Джіммі Картера, якого привезла зі собою американська делеґація і в якому Картер в принципі піддержує ідею поширення торговельних зв'язків між ЗСА і СССР. „Якщо американська сторона є згідна і має намір поправити совєтсько-американські відносини, то вона матиме у Совєтському Союзі надійного партнера", — заявив Брежнєв американській урядовій делеґації. Про цю розмову вичерпно інформувало совєтське пресове агентство ТАСС.

Завваги і висловлювання Брежнєва дещо заскочили Білий Дім, бо уряд президента Картера якраз тепер докладно застановляється над останніми совєтськими кроками у В'єтнамі, Афганістані та в інших частинах світу. Зокрема підписаний на початку цього тижня довгоreченцевий договір між Совєтським Союзом і Афганістаном про дружню співпрацю, яка включає також військову допомогу, викликав затривоження у Вашінґтоні. Деякі спеціялісти Пентаґону вбачають в ньому намагання СССР поширити свої впливи, що на їхню думку, рівняється з аґресією, але дехто не погоджується з такою оцінкою.

Американську делеґацію на розмови з Брежнєвим супроводжав амбасадор ЗСА до СССР Малколм Тун. Розмова тривала 45 хвилин і перебіг її в більшості правильно передало агенство ТАСС, однак, не подаючи становища американців, яке також було чітко з'ясоване у розмові з Брежнєвим.

Пізніше на формальній, парадній вечері, у якій взяло участь, крім урядової делеґації ЗСА, також понад 400 американських бизнесменів, як і запрошені совєтські гості, Брежнєв знову намагався вияснювати, що торгівлі не можна поширити без уневажнення Конґресом заборони відносно надання Совєтському Союзові статусу упривілейованої держави в торговельних справах немов намагаючись вплинути на представників американського бизнесового світу, щоб вони щось робили в тому напрямі.

Більшість американців, які брали участь в переговорах, погоджуються, що без поліпшення політичної атмосфери неможливе є поширення торгівлі. Брежнєв зустрінувся також з Евереллем Гарріманом, колишнім амбасадором ЗСА до СССР в часі Другої світової війни, який приватно прибув до СССР, відвідав цвинтар біля Москви і поклав там квіти на могилу колишнього голови Президії Верховної Ради СССР Анастаса Мікояна, якого він вважає своїм близьким „приятелем".

Голляндський суд звільнив Петера Ментана, Ізраїль домагається його видачі

Гаґа. — Вищий голляндський суд наказав звільнити з ув'язнення Петера Ментена, мільйонера і колекціонера образів, засудженого в 1977 р. на 15 років позбавлення волі за злочини в часі Другої світової війни на території Західньої України і Польщі. Рада суддів вирішила, що суд над Ментеном відбувався у ворожій до нього атмосфері і тому вирок не є правосильний. Крім того, судді стали на становищі, що прокуратура не може довше переслідувати 79-річного мільйонера, хоч би навіть з тієї причини, що 26 років тому міністер справедливости в голляндському уряді пообіцяв йому недоторканість. Ментена судили за догадне вбивство біля 30 000 жидів, поляків і українців в часі його перебування в Галичині в 1941 році. Ментен знав добре українську і польську мови, бо ще перед війною, маючи великий маєток в Галичині, часто перебував на тих теренах. Треба відмітити, що засудом Ментена дуже інтересувалася свого часу Москва і на процесі в Амстердамі свідчили також свідки, яких привезли із Совєтського Союзу і Польщі.

Після того, як стало відомо про звільнення Петера Ментена, речник ізраїльської амбасади в Газі заявив, що його уряд буде старатися, щоб Голляндія передала Ментена ізраїльському судівництву.

ЗАКІНЧЕННЯ СЕМЕСТРА НА ФІЛІЇ УКУ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Дирекція Філії Українського Католицького Університету інформує, що тут в четвер, 14-го грудня ц. р., о год. 7:30 вечора, відбудеться закінчення академічного семестра, присвяченого життю і творчості Слуги Божого Митрополита Андрея. У програмі вечора виступлять з доповідями: д-р Роман Осінчук — „Митрополит Андрей і український медичний світ"; проф. Григор Лужницький — „Курс про життя і творчість Слуги Божого Митрополита Андрея на Філії УКУ — аналіза і підсумки"; проф. Леонід Рудницький — „Спогад про Митрополита Андрея священика-в'язня концентраційного табору Береза Картузька в Польщі".

Нюйоркські власті перевіряють справу сутичок поліціянтів з демонстрантами під час маніфестації

Ню Йорк. — У відповідь на телефонічні запити редакції „Свободи", міські і поліційні власті Ню Йорку повідомили видавництво, що вже ведуться слідства в справі сутичок поліціянтів з демонстрантами під час заключної стадії української маніфестації, яка відбулася в неділю, 26-го листопада, біля совєтської місії до ОН, негайно після закінчення III Конґресу СКВУ.

Як уже унформовано, Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Ню Йорку (Відділ УККА), який займався організацією маніфестації, вислав формального листа в цій справі до комішенера поліції Роберта МекҐуаєра, протестуючи проти потурбовання поліцією кількох учасників маніфестації після її закінчення. Копії листа Комітет вислав до посадника Едварда Кача і до голови Міської Ради п-і Керол Беллямі.

У вівторок, 5-го грудня, асистент комішенера МекҐуаєра, сержант Свіні, заявив у телефонічній розмові з редакцією „Свободи", що лист Комітету був переданий відповідним чинником для розглянення справи. Час перевірки, сказав сержант Свіні, залежатиме від „серйозности закидів і від числа осіб, яких переслухуватиметься".

У четвер, 7-го грудня, Герберт Рікман, асистент посадника Кача, заявив, що справу протесту передано Раді громадських зажалень для розглянення. Він рівнож сказав, що управа міста є „в близькім зв'язку" з департаментом поліції щодо цілої справи і що речники посадника подадуть до відома своє становище після одержання звіту Ради громадських зажалень. Рікман, який виступав на початку маніфестації біля готелю „Амерікана", вітаючи учасників в імені посадника Кача, висловив жаль з приводу сутички з поліцією і сказав, що міські власті уважали, що III Конґрес СКВУ — це важлива подія. Його присутність на маніфестації, сказав Рікман, — „це вияв піддержки для Конґресу і для цілої української громади міста Ню Йорку".

Картер Ескю, асистент голови Міської ради п-і Керол Беллямі, сказав, що копію листа Комітету передано до Бюра публічних зв'язків для розглянення. Після одержання рекомендацій від цього бюра, голова Міської ради забере належне становище до цієї справи.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно): Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії) і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Права людини

Справу оборони прав людини в цілому світі президент Джіммі Картер видвигнув вже під час виборчої кампанії в 1976-му році, а відтак в його інавгураційній промові в січні 1977-го року, як теж наголошував її майже під час кожної своєї пресової конференції, майже в усіх інших своїх публічних виступах. Ці публічні виступи Президента на захист прав людини спричинилися до того, що американські журналісти назвали його становище в тій справі „Доктриною Картера". Зокрема вітали ці заяви Президента оборонці прав людини в самому Совєтському Союзі, як теж представники національних груп східньоевропейського походження, між ними українці, які живуть в країнах вільного світу, переконавшись, що оборона прав людини, тобто політичних, національних, релігійних, громадських прав кожної людини, — це дійсно невід'ємна частина американської закордонної політики, а не тільки політичне позування Вашінгтону.

Однак, згодом наступило деяке розчарування, коли Президент у своїх пізніших виступах почав підкреслювати, що його політика оборони прав людини не має на меті вирізнювати таких держав, як Совєтський Союз чи інші комуністичні країни. Самозрозуміло, що демократична Америка повинна таврувати порушення прав людини в усіх країнах, але фактом є, що Совєтський Союз таки заслуговує на вирізнення, бо власне в тій комуно-московській імперії, як теж в комуністичній Камбоджі, порушення всіх підставових прав людини доходить до екстрем. Тому невдоволення з тактики президента Картера було оправдане.

Проте, коли в липні цього року Президент гостро зареагував на безпідставні засуди совєтських дисидентів Александра Ґінзбурґа, Анатолія Щаранського та інших, то це був доказ, що „Доктрина Картера" далі діє і що уряд ЗСА продовжує цікавитися станом прав людини в останній імперії в світі, на ім'я якій Совєтський Союз.

Президент доказав це знову минулої середи, 6-го грудня, коли під час спеціяльної церемонії в Білому Домі, якою відзначено 30-річницю схвалення Універсальної Деклярації Прав Людини Об'єднаними Націями, заявив, що уряди всіх країн світу, включно з урядом Совєтського Союзу, знають, що американський уряд зобов'язаний справі прав людини, додаючи, що „ніяка сила в світі не спроможна здержати нас від цього зобов'язання".

Варта відмітити, що президент Картер минулої середи підкреслив, що уряд ЗСА не вагатиметься висловити обурення тим урядам, які продовжують порушувати права людини, додаючи, що „не будемо вдавати, що їхнє поступовання не матиме впливу на наші взаємовідносини".

Треба надіятися, що цими словами Президент хотів зазначити, що Вашінґтон таки „пов'язуватиме" стан прав людини в даній країні з такими справами, як торговельні, наукові та інші зв'язки ЗСА з тією державою. До такого висновку доводить нас теж вислів президента Картера, що представники американського уряду, — „чи то урядовці з Державного департаменту, чи Департаментів торгівлі, сільського господарства чи оборони", — подають до відома урядам всіх країн світу, „що права людини відіграють важливу ролю у вирішенні характеру наших зв'язків з тими державами".

Ці вислови Президента дають підставу сподіватися, що уряд ЗСА відтепер виступатиме в обороні прав людини в Совєтському Союзі, в інших комуністичних країнах та всіх тоталітарних державах не тільки словами, але і ділами. Такий підхід до справи правильний, бо московські чи інші диктатори рахуються тільки з тими, які говорять з позиції сили. Слова роблять своє, але коли ці слова підтримані конкретними акціями, то можна сподіватися навіть більших успіхів.

НАТО вимагає від Картера додержання обіцянки

Брюссель, Бельгія. — Секретар оборони ЗСА Гарольд Бровн, який разом з іншими міністрами оборони бере участь в конференції Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), закликав, як і всі інші міністри, президента Картера додержатися раніших обіцянок у відношенні до НАТО і підвищити видатки на оборону в наступному році на 3 відсотки.

Бровн, виступаючи на пресовій конференції заявляв, що держави - члени НАТО висловили побоювання, що Вашінґтон, ведучи боротьбу з інфляцією може зрезигнувати з підвищення оборонного бюджету на 3 відсотки, про що була мова раніше. Покищо президент Картер ще не з'ясував свого становища і не сказав який оборонний бюджет він передасть Конґресові на схвалення. Бровн однак переконаний, що Президент стоятиме на своєму ранішому становищі і оборонний бюджет таки буде підвищений на 3 відсотки, тим більше, що багато держав НАТО звертапось до Картера безпосередньо у цій справі.

Китай звільняє і регабілітує колишніх „шпигунів"

Гонг Конг — Речники китайської Комуністичної партії заявили, що раніший засуд 340 осіб, яких обвинувачено у шпигунстві на користь З'єднаних Стейтів Америки і Тайвану, є соромом для Китаю і тому уряд зарядив звільнити і регабілітувати усіх цих осіб. Провінційне радіо у Фучов, столиці провінції Фукієн, повідомило, що на публічному мітинґу регабілітовано замішаних у цю справу осіб, а всіх, які перебували ще в ув'язненні, звільнено з концтаборів.

У звідомленні говориться, що ув'язнення, обвинувачення і засуд були доконані колишнім міністром оборони Лін Піяо і „бандою чотирьох", які були його спільниками в пізніх 60-их роках, коли проходила т. зв. „культурна революція". У передачі сказано, що ув'язнених на допитах тортурували і вісім з них померли у в'язницях від побиття під час переслухань.

Микола Лівицький

ДО ПИТАННЯ ДРУГОЇ КОНЦЕПЦІЇ

(2)

Можна було б назвати ще багато таких, делікатно висловлюючись, неправильностей тверджень УДРуху. Але не хочемо надуживати уваги читачів. Перейдемо до інших тверджень, які вважаємо за повне заперечення наших поглядів. УДРух твердить, що принципи відкидають і засуджують еволюційні методи боротьби, вважаючи, що „український народ може відбудувати свою державу тільки і єдино за допомогою революції і революційних методів боротьби". Звичайно, УДРух має повне право вважати, що шляхом еволюції (себто шляхом якихось перемін і реформ сучасного імперського режиму в СССР) можна відбудувати українську державу. Я, наприклад, не раз висловлював думку, що еволюційні процеси також допомагають справі, як я висловлювався, „наростання" революції, але що розвал імперії, як передумову відбудови суверенних і демократичних держав поневолених Москвою народів, можна досягнути лише кінцевим революційним вибухом серед цих народів. Скажімо, що це питання дискусійне. Але яким чином діячі УРРуху знають, що (цитуємо) „провідні особи дисидентського руху... прийшли до висновку, що під сучасну пору мирні, еволюційні методи боротьби найліпше служать інтересам української нації... І тому вони прийняли за основи своєї політики боротьбу за здійснення постанов конституції СССР і УССР, Загальної деклярації прав людини, схваленої Об'єднаними Націями (а пізніше підтвердженої кінцевим актом Гельсінкської конференції). Як відомо, ці чотири документи, разом узяті, гарантують усім народам (а в тому і Україні) право на життя у власних самостійних державах"?! Коли ми візьмемо 7-8 випуск самвидавного журналу з України за 1974 рік, то в ньому ми читаємо зовсім щось протилежне. Не цитуємо за браком місця деяких дуже важливих уступів цього журналу, але зазначаємо лише, що там пишуть про УССР, як про колонію Росії, пишуть про російських окупантів і, не покликаючись на совєтські конституції, стверджують, що боротьба поневолених народів російської імперії за незалежність „буде щораз посилюватися, не зважаючи ні на який терор окупантів". Що таке боротьба? Це еволюційні, чи революційні методи? І як можна твердити, що постанови конституцій СССР і УССР гарантують усім народам право на життя у власних самостійних державах? Таж ці конституції — це тільки клаптики паперу, що їх Москва ніколи не дотримувалася!

Документ УДРуху відкидає тезу для української зовнішньої політики, „щоб вона домагалася усунення з ОН представників СССР і сателітніх держав, а на їх місце, щоб впровадила дійсних репрезентантів поневолених народів". Бо „Така політика не знайде зрозуміння і симпатії ні в одній державі світу і тому вона недоцільна". Ми (я уживаю часто вислову „ми", а не „я", бо знаю, що так, як я, думає ще багато інших українських політичних діячів) чудово знаємо, що „така політика" не може в цій хвилі „знайти зрозуміння і симпатії", бож держави світу мають дипломатичні зносини з СССР й провадять політику т. зв. відпруження. Але, поперше, ситуація може змінитися, а, подруге, що ж маємо ми робити? Захищати членство в ОН СССР разом з совєтськими Україною і Білорусією? Та що ж нам скажуть представники чужих держав, якщо прийде такий момент, коли „така" наша політика (себто вимоги усунення з ОН СССР і її сателітів) зможе знайти зрозуміння. Таж нам сказали б тоді, що ми самі боронили позиції нашого найбільшого ворога. Чи ми не поставили б під загрозу наших майбутніх політичних вимог, коли на це прийде слушна пора в світі? Колись боротьба УГА проти присланого з Франції корпусу Галлера не знаходила зрозуміння і симпатій серед всесильної тоді Антанти. Не знаходила таких симпатій в колах Антанти і боротьба Симона Петлюри проти Денікіна. Але боротьба УГА і Петлюри ствердила традиції й оправдання для нашої боротьби в майбутньому. Бувають моменти, коли позиція „лицарів абсурду" дає на дальшу мету більші результати, ніж шукання хвилевих симпатій і зрозуміння, які однаково жадних користей нашій справі не дають. Поет Симоненко, якого всі тепер залюбки цитують, говорив: „Нехай мовчать Америка й Росії, коли з Тобою (себто з символічною Україною) розмовляю я". Що нам дадуть „симпатії і зрозуміння", здобуті ціною оборони позицій СССР і його сателітів де б то не було не було?!

Автори нібито альтернатив УДРуху говорять дослівно: „Уряд і ОУН відмовляються використовувати державний статус УССР у визвольній

(Закінчення на стор. 4)

Степан Женецький

ЧИ МОСКВА ПОГОДИТЬСЯ З ЖИДАМИ?

I.

Холодна війна між СССР з одного боку, а Ізраїлем і совєтським та світовим жидівством, з другого, триває від 1956 року, але в цьому біжучому 1978 році набрала найсильнішої потуги. Найхолоднішого подуву набрала вона саме в останніх місяцях, коли московська влада стала засуджувати на довгі роки концтаборів і заслання підмосковських жидівських дисидентів: Щаранського, Ґінзбурга та інших.

Холодну війну з Ізраїлем почав СССР в 1956 році, коли то війська Ізраїля пішли разом з військами англійськими і французькими назад привертати під англійську контролю Суецький канал, що його націоналізував Єгипет, тобто, взяв під свій заряд. Москва, переконавшись, що Ізраїль, створенню якого кремлівські ватажки дуже допомагали, не пішов, як вони того сподівлися, по лінії їхніх інтересів, а приєднався до Заходу, стала всіма силами намагатися знищити його. Для тієї цілі Кремль підбурив арабів, а зокрема Єгипет і Сирію, до трьох воєн проти Ізраїля.

Коли ж жиди оборонили свою новопосталу державу у всіх трьох війнах і встоялися проти арабів, яким Кремль допомагав зброєю і військовими фахівцями, та у війні в 1967 році окупували великі простори арабської землі, то Москва зірвала дипломатичні зв'язки з Ізраїлем та почала переслідувати жидівську меншину в Совєтському Союзі. Та з допомогою підмосковським жидам прийшло світове, а головним чином, американське жидівство, яке, маючи впливи в західніх державах, а зокрема в Америці, стало завдавати Кремлеві дошкульної шкоди. Згадати б тільки факт, що це американське жидівство причинилося до того, що Америка не дала Совєтському Союзові спеціяльних торговельних полегш; голосні протести американського уряду, сенаторів, конгресменів, а навіть самого президента Картера в обороні суджених підсовєтських жидів, могутню протисовєтську пропаганду в Америці і цілому Західньому світі тощо.

Направду, сьогодні, коли Москва так гостро виступає проти жидівської держави і світового жидівства, аж дивно стає, коли читаєш ноту-звернення совєтського уряду, яку він був вислав до уряду новопосталої жидівської держави Ізраїля, що проголосив свою незалежність 17-го травня 1948 року, отже рівно 30 років тому. Цю ноту-звернення підписав Вячеслав Молотов, тодішній міністер закордонних справ Совєтського Союзу, і вона була заадресована до Моше Шертока, міністра закордонних справ „тимчасового уряду Ізраїля". Там було написано, що уряд Совєтського Союзу „рішив визнати офіційно державу Ізраїль і її тимчасовий уряд". В цій нотізверненні, між іншим, читаємо таке:

„Совєтський уряд сподівається, що створення жидівським народом його незалежної держави служитиме зміцненню миру і безпеки в Палестині і на Близькому Сході та висловлює надію в успішний розвиток приятельських відносин між Совєтським Союзом і державою Ізраїль".

Ця нота-звернення уряду Совєтського Союзу була в дійсности першим формальним визнанням держави Ізраїль. Фактично, Америка першою визнала державу Ізраїль. Президент Труман видав звернення у Вашінґтоні про фактичне визнання Ізраїля 14-го травня, докладно 20 хвилин після закінчення англійського мандату над Палестиною. Після Америки Ізраїль визнала Ґватемаля. Інші держави чекали й слідкували, як покотяться події в Палестині. СССР був третьою державою, що визнав Ізраїль, але фактично був першим, що визнав його правно і практично (Де юре і де факто).

Кремлівська допомога новій державі скоро виявилася в більш очевидний спосіб, аніж саме визнання. Перша велика достава зброї, що її одержала ізраїльська армія, що розпучливо боролася з переважаючими силами арабів, прийшла нібито з Чехо-Словаччини, а насправді — з СССР. Після московського визнання Ізраїля, слідували визнання інших держав. Прохання Ізраїля, щоб стати членом Об'єднаних Націй, було підтримане Америкою і Совєтським Союзом. Ясно, що після такої підтримки Ізраїль був відразу прийнятий в члени тієї світової Асамблеї держав.

[Продовження буде]

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ШАШКИ, ВАРЦАБИ ЧИ ДАМКИ?

Недавнє інтерв'ю із гросмайстром України в шашках („Свобода" з 7 листопада 1978) спонукає призадуматися над тим, яка правильна українська назва цієї гри. Вона як в Україні, так і в діяспорі, багато менше популярна як шахи й в нашій пресі про неї майже не читаємо. Коли заглянути до двомовних словників совєтського видання, побачимо, що для англомовного слова checkers є там тільки один відповідник, слово „шашки", однозвучне з російською назвою. Уродженці Західньої України пригадують, що там цю гру називали „варцаби", тобто словом однозвучним з польською назвою.

Мало хто, одначе, знає, що ця гра має питомо українську назву, назву, що існує вже понад 180 років, але яка сьогодні пішла в забуття. Це й не диво, бож відомо, що в УССР тепер „чистять" українську мову від питомо українських слів, називаючи їх „діялектичними" чи „застарілими". Там засуджують як „архаїзаторів тих, що хочуть такі слова зберегти чи відновити у мововжитку.

Така українська назва для російського „шашки" є дамки. Зустрічаємо її ще в „Енеїді" Івана Котляревського: „В пари, в візка іграли І дамки по столу совали". Назву дамки знаходимо далі у „Граматиці української мови" О. Павловського в 1818 р. (Грамматика малоросийскаго наречия), у словниках П. Білецького-Носенка (1843 р., Желеховського і Недільського (1886 р.), Уманця і Спілки (1893 р.) та Б. Грінченка (1907 р.). За Білецьким-Носенком назва ця запозичена з французької мови, хоч, очевидно, має українізовану форму. У наведених джерелах знаходимо також похідну назву дамниця, для дошки, на якій грають у дамки (англійське „чекерборд", в УССР — шашечниця).

У „Словнику української мови" (Київ, 1971) знаходимо слово дамки, у значенні checkers, з позначкою „діялектичне", слова дамниця зовсім немає.

Так, отже, чи не варто би нам відновити в правах та увести в модерний мововжиток давньоукраїнські слова дамки і дамниця. Для англійського checkers player та для польського warcabista можемо прийняти слово дамкіст, аналогічно до „шахіст". Ентузіясти цієї гри повинні б ці назви прийняти та якнайбільше поширити.

Анатоль Вовк

Едісон, Н. Дж.

З НАШИХ БУДНІВ

„Европеєць"

Коли приближається якась „кругла" у вашому житті дата, для прикладу сказавши — 30-річчя перебування на цій землі Вашінґтона, тоді перед очима вашої душі зачинають пересуватися, наче нанизані на нитку коралики, різні яскраві епізоди чи картини з вашого тут перебування. Так пригадалося мені, як то ми раз їхали на футбольні змагання УСК-у з моїм добрим приятелем, Орестом (тепер на Фльориді, точна адреса: фонтан молодости). Розуміється — подорожували підземкою, що була набита народом по саме нікуди. На наше щастя, ми втиснулися до вагону на долині міста, де ще була нагода захопити двоє сидінь.

Ще ми не вспіли „зацигикати", як казали колись у Львові, до Таймс Скверу, як чую, а мій друг Орест шарпає мене за штанину і дає якісь знаки очима.

— Що трапилось? — питаю.

— Встань. Зроби місце жіноцтву.

Я підняв голову і помітив, що справді над нами „висіли", тримаючись руками держаків, дві дами неокреслених років, але ще не старушки, ані жадні каліки, не доведи, Господи. Не було в мене палкого бажання міняти вигідну „сидячу" позицію на вертикальну, але мій друг не дав мені часу довше роздумувати над цим питанням: силоміць потягнув мене з лавки і сам схопився, одночасно:

— Пліз, сит давн.

Дами були приємно заскочені, а вся публіка навколо глядiла на нас, як на ненормальних типів, що їх у цій країні, сказавши правду, аж ніяк не бракує...

— І що ти доброго зробив? — питаю приятеля. — Ти ж бачиш, що люди дивляться на нас, як на двох вар'ятів!

— Це мене не обходить, як вони дивляться і що собі думають. Для мене важливе те, щоб я і в Америці залишився европейцем.

Заохочений добрим прикладом друга Ореста, я довгі роки пробував теж бути европейцем — чи то в автобусі, чи в підземці. Аж оце недавно стався в мене перелім у цьому аспекті... Стою в автобусі, тримаючись держака, і ледве-ледве зіпаю, бо то і гаряч у вагоні незносна і дихати нічим. А тут молодий „чорнобривець" зривається з лавки, робить мені місце, ще й запрошує:

— Сит давн, папа, — говорить, — енд тейк ит ізі.

І тоді я відкрив досі закриту чи заховану істину, що це до мене підійшла і ґречно вклонилася — старість...

Ікер

О. Питляр

ПОЛКОВНИК КОНОВАЛЕЦЬ ЯК ЛЮДИНА

[Слово на Академії в Асторії, Н. Й., на закінчення року 40-річчя смерти полк. Є. Коновальця.]

...Полковник Євген Коновалець загинув від совєтської бомби сорок років тому. Він був, без сумніву, після смерти Симона Петлюри, найвидатнішою постаттю у визвольній боротьбі України поміж двома Світовими війнами, він — командир Осадного Корпусу Січових Стрільців, творець і комендант Української Військової Організації й провідник Організації Українських Націоналістів. І на протязі сорока років, через щорічні повторювані незлiченні академії, святкові промови й газетні статті, в нас затерлася пам'ять про цю живу міцну й тверду, але в поведінці милу, прекрасну людину, а створилася уява про якогось нереального героя, давно померлого, нам недоступного, забронзованого безліччю фраз. Навіть ті портрети, які бачимо за сценою під час Свят Героїв із обличчям фільмового артиста й у блискучому отаманському мундирі, неподібні до справжнього Євгена Коновальця. Лиш фотографія його в пізнішому віці в цивільному одязі — подібна. А коли нам хочеться конче бачити його в мундирі, то багато подібніша його мало знана знімка в простій вояцькій блюзі, без відзнак, із твердим, міцним обличчям вояка революції.

І я хочу розказати Вам про живого й справжнього Євгена Коновальця, такого, яким я його затямив. Я щасливий з того, що в молодому віці я мав можливість пізнати його зблизька, можливість жити, говорити й працювати разом із одним із найкращих людей української сучасности, людиною, яка була для мене не лише провідником, а й учителем і старшим приятелем.

Я був тоді молодим студентом у Женеві, алеж мої студії — як і в більшості тодішніх студентів-націоналістів — були для мене лиш побічним заняттям. Я вже тоді відсидів свої три рази в польській тюрмі й на чужині намагався помагати, як лиш міг, справі української революції. Я був провідником женевського відділу ОУН, а що найважливіше, я працював у секретаріяті полковника Коновальця, де моїм завданням була т. зв. субреферентура АКАР, цебто Америки, Канади й Арґентини. Я мав перечитувати всю пресу нашої заморської еміграції й усю кореспонденцію з-поза Атлантику і підготовляти відповіді на листи — до апробати й підпису Полковника. Тоді я також уперше почув про Ваше славне передмістя — Асторію.

Який був фізичний вигляд полковника Коновальця? На перший погляд, непоказний, середнього росту, із дещо проріділим волоссям (він мав тоді вже сорок років) і коротко підстриженим вусом. Тільки в устах його й у міцному зарисі підборіддя можна було завважити прояв невгнутої сили волі, а в очах — розумних, вдумливих, часто іронічно примружених, Ви могли легко вгадати затаєну силу енерґії, здібність швидко оцінювати ситуацію й сприймати правильні рішення — все те, що робить людину вийнятковою, не воїном, а командиром, не бойовиком, а провідником революції. Чи було в нього те, про що тепер часто пишеться в американських книжках — „харізма" вродженого провідника? Без сумніву, так. Адже ми були з ним дуже близькі й у нас був прикметний для молодих людей бунтарський дух — але в нас не було ані найменшого сумніву, що на кожний наказ Полковника ми підемо без вагання на все — „в вогонь і в воду".

Мова полковника Коновальця була спокійна й неголосна, він майже ніколи не виявляв схвилювання. Він особисто любив розмовляти з нами, молодими, й ніяк не сердився на нас за наші молодечі амбіції й фантазії. Це тим більше впадало ввічі, що ми знали — з газет і особистої обсервації — як він зумів втримувати залізну дисципліну серед старших і провідних співробітників — усунувши з Організації Костарева й Кожевникова, висловлюючи догану Мартинцеві.

Але в поведінці Полковника не було ані сліду диктаторської пози — піднесеної руки, лютого погляду, грізно випнутого підборіддя, як у когонебудь Муссоліні чи Гітлера, а то й у деяких наших менших провідників, коли була мова на вождизм. Ні, Полковник втримував дисципліну по-військовому. Він умів сприймати супротивні думки, прислухатись до них, дискутувати їх, хоч раз прийнявши рішення й видавши наказ, він вимагав його безоглядного виконання.

Полковник аж ніяк не був самозакоханим лідером, у нього не було ні зарозумілости, ні пози. Це можна було завважити, зокрема, в його відношенні до громадського життя. Він був звичайним членом Українського Клюбу в Женеві, де Головою був противник ОУН, Євген Бачинський. Полковник точно платив членську вкладку, приходив на збори й голосував — за того самого Євгена Бачинського, хоч йому було б легко тоді, при допомозі молодих студентів, змайоризувати противників і захопити „владу" в Клюбі — алеж він про те й не думав.

Він дуже радо стрічався з приїжджими до Женеви українськими послами з УНДО — Міленою Рудницькою, Зиновієм Пеленським — і намагався знайти з ними спільну лінію в обороні прав українців у Польщі, особливо після славної „пацифікації". І лиш коли він бачив у політичного противника агентурні впливи чи особисту підлість, він не вагався назвати речі по імені.

У гостинному домі полковника Коновальця не раз сходилися гості, члени й не-члени Організації. Наприклад туди заходив мій товариш зі студій Микола Лівицький — нині Президент Української Народної Республіки в екзилі. Сам Лівицький пояснював, що він не відвідує провідника ОУН, а одного з найкращих командирів української армії.

Я ж сам, особисто, знайшов у будинку Полковника притулок, коли в часі депресії моє фінансове положення раптом погіршилося. То був час, коли сніданки, подавані милою дружиною Полковника, пані Ольгою, були основною частиною моєї вбогої студентської дієти.

А як, власне, жив полковник Коновалець і його сім'я на еміграції? Жили вони дуже скромно. Зразу ми приходили до них до невеликого апартаменту на передмісті Сен-Жан, у старій кам'яниці, де ввесь час псувалася

(Закінчення на стор. 4)

КУЛЬТИ

Любі, не кожному духові вірте, а випробовуйте духів, чи вони від Бога. *1. Івана 4:1.*

Події в Ґуані потрясли цілою країною. На вустах тисячі питань: Як це могло статися? Де причина тої трагедії? Євангелист Били Ґрагам сказав у Сінгапурі: „Це діло сатани!" Так воно виглядає. Це масове самоубійство в Ґуані нагадує згадане в евангелії Марка двохтисячне стадо свиней, які масово кинулися з кручі в море й потонули. За словами евангелиста тут також ділала рука діявола.

Тепер всі засоби інформації дискутують слово „культ". Що це є? Словар Вебстера обіймає тим поняттям, почитання божества, також вклоніння людині, або звірині. В старинній Русі панував ведмежий культ. Культ також означає відданість дивацьким, часом безглуздим, принципам, на приклад: культ нудизму. Мешканці Лістри, в Малій Азії, хотіли створити культ ап. Павла і Варнави, яких вони вважали уосібленням божків Зевеса й Гермеса, але апостоли не допустили до того. Чому? Бо вони знали, що всякий культ є Богові обридливий. Вони вчили, що кожна богоугодна релігія не будується на людині, але „на підвалині апостолів і пророків", а її „наріжним каменем є сам Ісус Христос" (Еф. 2:20).

Отже, мунізм є культ. Знаємо людей, які падають навколішки перед Муні і заявляють, що вони бачать Бога. Туди також підпадає рух Крішни, той трагічний рух Джонса в Ґуані і багато других, які повстають тепер.

Чи нас цей факт дивує? Ні, бо ми знаємо, що Боже Слово про це пророкує: „Буде час, коли люди не знесуть здорової науки, але за своїми побажаннями зберуть навколо себе вчителів, щоб уприємнювати собі слух, від правди відвернуть вухо, а повернуться до байок". 2. Тим. 4:3.4.

Христос перестерігав: „багато бо прийде в моє ім'я, що зведуть багатьох і будуть казати: Я Христос". Мат. 24:5.

Господь каже нам випробовувати духів, чи від Бога вони. Як це діється? Хай одна подія з життя ап. Павла нам це зілюструє:

Коли опозиція фанатиків в місті Солуні ставала небезпечна для Павла, він пішов до місточка Верії. Мешканці Верії слухали Павла радо і випробовували його „щодня досліджували Писання, чи так воно є". Дії 17:11. Біблія говорить, що ті люди у Верії, були „благородніші від Солунян". Отже, кожен, що випробовує духів (нові течії) з поміччю Св. Писання, чинить розумно і є достойний звання „благороднішого".

Information Service of Ukrainian Adventists
227 West 46th Street, New York, N.Y. 10036

ПРАВА ЛЮДИНИ...

(Закінчення зі стор. 1)

тентки президента Енн Векслер.

Державний секретар Венс висловився за тим, щоб Сенат ЗСА ратифікував постанови Конвенції проти ґеноциду, що їх ще в 1948-му році підписав тодішній президент ЗСА Френклін А. Рузвельт. Він назвав справу прав людини „живучою, динамічною політикою" і запевнив, що існують міжнародні закони, які охороняють людські права та які відносяться до всіх держав.

Збігнєв Бжезіньскі на початку ствердив, що „права людини є справжньою історичною необхідністю наших часів", та вказав на збільшення свідомости і на політичне пробудження людини, як теж на загальний напрям прагнень людей у цілому світі до справедливості у взаємовідносинах між людиною та суспільством і між людиною та державою. Збірним результатом цього є видвигнення прав людини, як найважливішої справи у ґльобальному порядку дій. Ставленням цієї справи у центрі американської політики — сказав Бжезіньскі — ЗСА зв'язуються з основними прагненнями людини і це є великою моральною та політичною силою. Він теж відмітив значний поступ у стараннях про поліпшення прав людини, як і те, що в нашій структурі ці права мають велику вагу у вирішуванні політики ЗСА.

Енн Векслер підкреслила, що уряд Джіммі Картера збудив публічну опінію у відношенні до прав людини та що перед його президентурою багато американців не були свідомі ваги цієї справи.

Патришія Дерієн потвердила, що підхід ЗСА до проблем цих прав не є обмежений до „тихої дипломатії", (э ЗСА часто виступают голосно і гостро в обороні прав людини. А коли жадний із цих способів політики ЗСА не приносить успіхів, тоді ми переоцінюємо та відповідно зміняємо нашу політику супроти такої країни. Вона все таки признала, що більший поступ у справах прав людини все ще є питанням майбутнього.

Запрошені учасними зустрічі мали нагоду поставити Патришії Дерієн запитання, на які вона дала короткі відповіді.

Серед учасників цієї зустрічі в Білому Домі були наступні представники українських установ та організацій: д-р Іван О. Флис — головний предсідник УНСоюзу, інж. Юрій Нестерчук — директор Українського Інформаційного Бюра УККА у Вашінґтоні, Роман Шраменко — СКВУ, Йосип Лисогір — голова української крайової демократичної організації, д-р Юліян Куляс — УККА-Чікаґо, Каміля Гук-Смородська — член Етнічної Ради Стейту Ню Джерзі, Роман Купчинський — Комітет Оборони Совєтських Політичних В'язнів, Уляна Мазуркевич — Комітет Оборони Мороза у Філядельфії, Ігор Ольшанівський — Гельсінкський Комітет в ЗСА, Іванна Рожанковська — СУА, Едвард Попіль УБС, ред. Іван Смолій — „Народна Воля" і Богдан Витвицький.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Із діяльности об'єднаних, церковних хорів, української католицької митрополії у Філядельфія, Па.

Уже в минулому кількакратно згадувалося про початки і діяльність, збірних хорів, а навіть були прихильні рецензії, про їхні виступи, але зчасом забулося про успіхи нашого хору, що є нормальним явищем, бо громада все цікавиться чимсь новим.

Однак з приємністю треба сказати, що об'єднані хори інтенсивно працюють, не тільки на славу Богові і страдальній Українській Церкві, але і для добра української спільноти.

На останньому засіданні Мистецької комісії, що складається з диригентів окремих хорів, запропоновано двох головних диригентів хору, що їх затвердила Управа хору, в такому складі: Осип Лупань — диригент катедрального хору у Філядельфії і Михайло Добош — диригент церкви Івана Хрестителя в Нюарку.

17-го грудня ц. р., хор виступить із концертом колядок і щедрівок Вашінгтоні в католицькій церкві Нешенал шрайн і вже відбуваються проби хору, що його очолює Михайло Добош.

Вже є в підготові концерт псальмів і нова Служба Божа українською мовою з мовним текстом, який дбайливо виготовила, міжепархіяльна літургічна комісія і який апробував Блаженніший Патріярх Йосиф.

Службу Божу має підготовити М. Добош і предкласти її Мистецькій комісії, для евентуальних змін, дискусії і апробати.

Рівнож на засіданні Управи обговорено нову Службу Божу, що її скомпонував д-р Шегедин, яку по перевірці і деяких узгідненнях задумується видати друком.

Об'єднані хори нараховують понад двісті співаків і на останній, генеральній пробі наспівано на магнітофонну стрічку колядки і щедрівки, що мають бути видані на плитах, десь в січні наступного року.

Треба з приємністю і признанням підкреслити, що М. Добош, який диригував хором, вив'язався уміло з трудного обов'язку і виказав багато терпеливости і знання матеріялу, а що найважливіше вироблена музична пам'ять, давала йому змогу координувати так великий хор з динамікою окремих творів.

Володимир Корчинський

Ділимося пресумною вісткою з Рідною, Приятелями та Українською Громадою, що в середу, 6-го грудня 1978 року, відійшов від нас, несподівано, по короткій недузі

бл. п.

ПАВЛО СОЗАНСЬКИЙ

урод. 17-го квітня 1914 року в Бережанах, Україна, старшина 1-ої Української Дивізії „Галичина", в'язень Берези Картузької та надзвичайно активний в громадському житті Бережанщини.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 8 грудня 1978 р. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 9-го грудня 1978 р., о год. 9:00 ранку в похоронному заведенні П. Яреми, а відтак Тлінні Останки будуть перенесені до церкви св. Юра, де по Службі Божій буде похорон на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Проситься про молитви за душу Покійного Приятелів, Знайомих та Побратимів по Зброї.

Горем прибиті:

брат — ОСИП з дружиною ЕМІЛІЄЮ
дочка — ІРЕНА з дітьми в Україні
ІРЕНА — братанка
ЛУЦІЯНО — братанок з родиною

Український Інститут Америки

подає до відома сумну вістку, що член Інституту, Дружина Президента Інституту

бл. п.

СТЕЛЛА ЧОРНОМА-ДЖУС

з волі Всевишнього, несподівано, відійшла у Вічність у вівторок, 5-го грудня 1978 року.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 9-го грудня 1978 р. з української католицької церкви св. Родини у Вест Айслiп, Л. Ай., Н. Й., на цвинтар св. Карла.

Нехай спочиває Вічним Сном.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Т-во за Патріярхальний Устрій УКЦеркви — Відділ Ню Йорк

запрошує ВШ. Українське Громадянство на

ДОПОВІДЬ:

ПРИЗАБУТІ АКТИ

(Червень 1941-1950 рр.)

ДЛЯ ВШАНУВАННЯ СЛУГИ БОЖОГО АНДРЕЯ

доповідь виголосить

о. д-р проф. Іван Гриньох

в неділю, 17-го грудня 1978 року, о год. 4:30 по пол.
в залі Українського Народного Дому в Ню Йорку

Гостям раді! Вступ 2.00 дол.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
мого Найдорожчого і Незабутнього **ЧОЛОВІКА**

бл. п.

Д-ра МИРОСЛАВА М. НАВРОЦЬКОГО

будуть відслужені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в суботу, 16-го грудня 1978 року:
в церкві Царя Христа у Філядельфії, Па., о годині 8-ій рано;
в соборі Святої Софії в Римі;
в каплиці Обителі Отців Студитів в Кастельгандольфо
та в неділю, 17-го грудня ц. р.
в каплиці Філії Українського Католицького Університету у Філядельфії, Па., о год. 9-ій рано.

Про молитовну злуку за душу Покійного, просить —
дружина РОМАНА і РОДИНА

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ НЮАРК-ІРВІНГТОН й ОКОЛИЦІ, Н. Дж.

повідомляє Українське Громадянство, що

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

для відзначення світлих роковин

22-го січня 1918 і 1919 років

відбудеться

в неділю, 21-го січня 1979 р., о год. 4-ій по пол.
в залі Irvington High School при Клінтон Авеню в Ірвінгтоні, Н. Дж.
Передпродаж квитків у крамницях Базар, Говерля, Дніпро і в УНДомі.
Подробиці в черговому оголошенні.

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і ніколи Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМУСІ, БАБИ КАСІ і БАБЦІ

бл. п.

КАТЕРИНИ ВЕРБОВСЬКОЇ
з дому МАЙХРОВІЧ

В неділю, 17-го ГРУДНЯ буде відслужена СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА в українській католицькій церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в НОРТГЕПТОНІ, Па.

Тої ж самої НЕДІЛІ, 17-го ГРУДНЯ буде відслужена ПАНАХИДА в Українській Католицькій Церкві при 224 4-ій вул., по Службі Божій в АЛЛЕНТАВНІ, Па.

18-го ГРУДНЯ в Українській Православній Церкві при Фулертон Авеню буде відслужена ПАНАХИДА по Службі Божій.

Також в польськім костелі, 17-го ГРУДНЯ буде відслужена ПАНАХИДА по Службі Божій.

Просимо в цей день згадати Покійну в своїх молитвах.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

МУЖ з ДОЧКАМИ і ВНУКАМИ

Комітет Бережанська Земля

подає до відома, що дня 5-го грудня 1978 року, несподівано, помер наш член Управи (Контрольної Комісії)

сл. п.

ПАВЛО СОЗАНСЬКИЙ

б. член ОУН, комбатант 1-ої Української Дивізії і політв'язень Берези Картузької.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 8-го грудня ц. р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми при 7-ій вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в суботу, 9-го грудня 1978 р., о год. 9-ій ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Просимо Членів Бережанського Комітету і Громадянство Бережанщини взяти участь в Панахиді і похоронах.

За Управу Комітету:

ДАРІЯ КОСТІВ, секретар
ЕВСТАХІЙ МАНАЦЬКИЙ, голова

Вимагають ратифікації угод щодо прав людини

Ню Йорк. — Три групи слідкування за порушенням прав людини звернулись до президента Джіммі Картера, щоб він вимагав від Сенату ЗСА ратифікації двох раніше ним підписаних угод щодо прав людини.

Американський відділ Міжнародної Амнестії, Американська Асоціяція для Міжнародної Комісії Юристів і Міжнародна Ліга Прав людини, у спільній видрукованій заяві, наголосили важливість ратифікації Сенатом угоди в справі політичних й громадських прав та договору щодо економічних й суспільних прав, що їх минулого року прийняла Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй. Президент Картер підписав ці угоди ще в жовтні минулого року.

Крім ратифікації цих двох угод, названі групи вимагають від президента Картера підписання додатку до угоди в справі політичних й громадських прав, який закріпив би право поодиноких осіб відкликатись до міжнародних інституцій у випадку постійного нехтування їхніх прав урядами держав їхнього замешкання.

Деякі консервативні кола ЗСА є в опозиції до ратифікації цих угод, уважаючи, що вони порушують права держав.

ДО ПИТАННЯ...

(Закінчення зі стор. 2)

боротьбі українського народу. Інакше думають наші дисиденти. Вони вимагають від Кремлю, щоб УССР дано всі права суверенної держави, включно із правом вийти із СССР''. Це правда, що ми відмовляємося ,,використовувати державний статус УССР''. Жадного бо такого статусу немає! УССР — це колонія Москви і форма окупації України. Це наше переконання. І не думаємо, що інакше думають наші дисиденти, коли їх за жадання права УССР вийти із СССР засуджують на кару смерти (Лук'яненко), або коли Дзюба заявив, що немає жадної української держави без української мови в установах цієї ,,держави'' і без права керування господарством України. Але, справді, дисиденти ще подекуди пробують ставити вимоги в межах совєтських конституцій. Алеж це вони роблять в Україні, за що їх ув'язнюють чи навіть розстрілюють. Вони інакших вимог (прилюдно-відверто) там виставляти не можуть. Але — чого маємо робити це ми, сидячи в безпечних і ситих умовах Заходу?! Це, власне, наш обов'язок ставити такі вимоги і говорити те, чого не мають можливости робити наші люди в Україні!

Цих прикладів тез УДРуху, які цілковито заперечують наші позиції, вистачить. Я не хочу відповідати на несмачний персональний напад УДРуху, а саме: ,,Якшо про потреби і вимоги революції в Україні вирішуватимуть ОУН і уряд, то вони заведуть терор проти своїх ідеологічних противників. Один приклад з останніх місяців вияснить усе: уряд (М. Лівицький і М. Степаненко) не допустили до УНРади дві партії — УНДО і УРДП... лише тому, що ті партії мають інші погляди на тактику української визвольної політики''. Я лише хочу ствердити, що такі тези УДРуху, як визнавання ,,державного статусу УССР'', як покликання на конституції СССР і УССР і як оборона належання СССР і його сателітів до ОН — це не інші погляди на ,,тактику української визвольної політики'', а це цілковито різні концепції в засадничих справах нашої визвольної політики. Я знову ж таки не хочу давати назви цій протилежній до нашої концепції: це має змогу зробити саме українське громадянство, що перебуває у країнах вільного світу. Я лише хочу ствердити, що якщо хтось справді був проти допущення до УНРади ,,двох партій'' (і то лише у випадку недотримання певних передумов і без прийняття цими партіями деяких зобов'язань), то не тому, що ці партії мали інші погляди на ,,тактику'', а тому, що ці партії, як тепер зовсім наглядно бачимо (бо вони належать до УДРуху), мають протилежну до нашої і зовсім неприємливу для нас концепцію у засадничих справах. Чи ми, прийнявши їх до УНРади, мали б розпочинати наново дискусію на тему, чи можна ,,використовувати державний статус УССР'' і чи можна покликатися як на щось зобов'язуюче на конституцію СССР і УССР — і то тут, в умовах нашого перебування на Заході!

Тому я, на жаль, не можу погодитися з висновками передової статті нашого всіми шанованого часопису ,,Свобода'' п. н. ,,Кожний думай'', які, висновки, можуть створити враження, що тут ідеться про ,,двопартійну систему'', що ми стоїмо на дорозі до клясичної двопартійної демократії, якщо не в організаційному, то концепційному відношенні''. Можна, звичайно, погодитися з думкою згаданої передової статті про можливість ,,конфронтації різних думок і концепцій та інтелігентної дебати'' (але, власне, інбтелігентної дебати — без перекручування становища противника), але в даному випадку йдеться не про ,,двопартійну демократію''... в концепційному відношенні'', а про дві протилежні концепції, які себе взаємно виключають.

ПОЛКОВНИК КОНОВАЛЕЦЬ...

(Закінчення зі стор. 2)

вінда, і де в трьох кімнатах мешкали Полковник із дружиною й сином Юрком, гарненьким, чорнявим хлопчиною літ восьми, та й жила ще сестра пані Ольги, Оксана Федак. Було тісненько.

Потім для полковника було вийнято невеликий дімок на далекому передмісті, близько теперішнього палацу Об'єднаних Націй у Женеві. Там сім'ї його жилося вигідніше, алеж далеко не так, як живе тепер яканебудь пересічна українська сім'я в Америці. Бо й хата була маленька і не власна, а вийнята, про власне авто для Полковника ніхто й не думав, хоч Женева в той час була вже досить змоторизована.

А найгірше було те, що на цьому далекому, відлюдненому передмісті було небезпечно жити Полковникові,якого совєтська влада намагалася за всяку ціну унешкідливити — як не дипломатичною пресією, то агентурним терором. Але до наших пересторог Полковник ставився по-вояцьки, з фаталістичною усмішкою: ,,Як большевики мене схочуть убити, то й так уб'ють!'' У нього не було ніякого, по-американськи кажучи, ,,боді гарда'', а чи револьвер він носив зі собою — не знаю, він мені не показував. Лиш удалося нам врешті купити йому пса — великого вовчура, а тільки ж і пес той у доброго господаря вдався якийсь негрізний, єдине, що він робив залюбки — то на проході скакав у вуличні фонтани, а потім оббризкував водою і Полковника й усіх прохожих.

А врешті, слово Полковника виявилося пророчим — большевики таки вбили його, коли їм це здавалося конечним — напередодні Другої світової війни й нового визвольного змагання України.

Мене не раз питають тепер: ,,Як думаєте, з ким пішов би полковник Коновалець під час розламу в Організації? Чи не з ,,мельниківцями'', адже полковник Мельник був його швагер і близький співробітник у київських СС-ах?''

Ну, я на те відповім, що питання це безпредметне. Бо я переконаний, що якби полковник Коновалець був жив, то не було б розбиття в Організації. У нього був колосальний авторитет і був він справжнім революціонером, а не припадковою людиною. Він ніколи не пішов би був проти революційного духа краю, проти поривів масового членства Організації. Зокрема він завжди заявляв, що він по боці молодих, бо, за його словами, ,,без молоді нема революції''. І коли б він із нами був у 1939 й 1940 роках, то, напевно, й історія найновішого визвольного змагання України була б пішла інакшим, об'єднаним, переможнішим шляхом.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНАСТАЗІЯ КУЛЬБАНСЬКА, членка УНС Відд. 253 в Лудлов, Масс., померла 14 жовтня 1978 на 85 році життя. Нар. 1893 р. в Західній Україні; членкою УНС стала 1939 р Залишила у смутку сина Джона і 2 внуків. Похорон відбувся 18 жовтня 1978 р. на цвинтарі Ст. Аловішис в Спрінгфілд, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!
Петер Гавриців, секр.

МАРІЯ МИГАЛЬ, членка УНС Відд. 466 у Брантфорді, Онт, Канада, померла 23 жовтня 1978 на 87 році життя. Нар. 1889 р. в Україні; членкою УНС стала 1956 р. Залишила у смутку сина Стефана, 4 дочки: Анну, Катерину, Марію і Йосефину, брата Джона, сестру Цецилію і 13 внуків та 27 правнуків Похорон відбувся 26 жовтня на цвинтарі св. Йосафата у Брантфорді, Онт., Канада.

Вічна Їй Пам'ять!
П. Крутиголова, секр.

РОЗАЛІЯ ЖУК, членка УНС Відд. 481 в Карнеґі, померла 28 жовтня 1978 на 86 році життя. Нар. 1892 р. в Україні; членкою УНС стала 1918 р. Залишила у смутку синів Василя і Павла, дочки — Анну і Гелен та сестри — Естер, Марію та Катерину. Похорон відбувся 31 жовтня 1978 р. на укр. кат. цвинтарі Голі Трініти в Карнеґі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Гелен Возняк, секр.

• HELP WANTED •

• FOR SALE •

• ДО ВИНАЙМУ •

• REAL ESTATE •

●FUNERAL DIRECTORS●